UNIVERZA V LJUBLJANI | FDV Fakulteta za družbene vede

ARIS Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Stališča članov sindikata o vlogi sindikatov pri trajnostnem prehodu

Poročilo o raziskavi

Izvajalec raziskave:

Center za proučevanje organizacij in človeških virov, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Kardeljeva ploščad 5, Ljubljana.

Nosilec projekta in raziskovalna skupina:

Prof. dr. Urša Golob, vodja projekta, raziskovalka, prof. dr. Klement Podnar, doc. dr. Branko Bembič, raziskovalca.

Vzorec:

V raziskavo so bili povabljeni člani sindikatov Republike Slovenije, zlasti člani sindikatov v konfederacijah ZSSS, KSJS in Pergam.

Metoda zbiranja podatkov:

Standardiziran vprašalnik; samoizpolnjevanje s pomočjo spletnega vprašalnika.

Čas izvedbe:

januar - februar 2025

Datum poročila:

22. september 2025

Citiranje:

Golob, U., Podnar, K. in Bembič, B. (2025): *Stališča članov sindikata o vlogi sindikatov pri trajnostnem prehodu*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.

VSEBINA

1. POVZETEK **3**

2. OZADJE IN CILJI RAZISKAVE **4**

3. METODOLOŠKA POJASNILA **4**

3.1 OKVIR IN CILJI ZBIRANJA 4

3.2 VZORČENJE 4

3.3 NAČIN ZBIRANJA PODATKOV 4

3.4 VELIKOST VZORCA IN STRUKTURA PODATKOV 5

3.5 OBDELAVA PODATKOV IN MANJKAJOČE VREDNOSTI 5

3.6 ETIKA IN VAROVANJE PODATKOV 5

4. DEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI VZORCA **6**

5. REZULTATI ANALIZIRANIH SPREMENLJIVK **12**

5.1 ODNOS ČLANOV DO SINDIKATA: VLOGA V DRUŽBI, ZADOVOLJSTVO, IDENTIFIKACIJA, ZAVEZANOST 12

5.2 TRAJNOST IN SINDIKAT 18

5.2.1 Trajnostna usmerjenost članov *18*

5.2.2 Zaznave članstva o trajnostnih aktivnostih sindikata *22*

5.2.3 Ocena sposobnosti sindikata pri uravnavanju prioritet in zaznava tenzij "okolje-delo" pri delovanju sindikata *23*

5.2.4 Pričakovanja o vlogi sindikatov pri trajnostnem prehodu *27*

6. SKLEPNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA **29**

1. POVZETEK

Raziskava kaže visoko okoljsko ozaveščenost respondentov in jasno normativno usmerjenost: trditvi o vplivu okoljskih problemov na sedanje in prihodnje generacije ter o čistem okolju kot skupni pravici dosegata zelo visoka povprečja in deleže v zgornjih dveh kategorijah ocen (4-5). V istem sklopu člani zavračajo minimiziranje okoljskih problemov in idejo, da bi bili ti rešljivi brez sprememb življenjskih navad. Tudi osebna odgovornost je izrazita – vse tri trditve o pripravljenosti za okolju prijazno ravnanje so povprečno ocenjene z 4,2, kar nakazuje stabilno vrednotno-vedenjsko podlago.

Percepcija sindikatov je pretežno pozitivna. Kot družbeni akterji so ocenjeni višje kot pri instrumentalnih, ožje članstvu namenjenih funkcijah: tehtano povprečje družbene vloge je 3,84, instrumentalne pa 3,50. Identifikacija članstva je zmerno visoka; najvišja pri trditvi »ponosen sem, da sem član sindikata«. Zavezanost ostati član je zelo visoka, zaznane osebne koristi in pripravljenost na večjo angažiranost sta zmerno visoki. Zadovoljstvo z delom sindikata med vprašanimi je relativno visoko (69 % v zgornjih dveh kategorijah), vendar petina članov ostaja nevtralnih, kar nakazuje prostor za izboljšave.

Člani verjamejo v združljivost socialnih in okoljskih ciljev: vse trditve o »paradoksnem« uravnotežanju dosegajo visoke vrednosti, medtem ko sklop o zaznanih napetostih (kaže na srednjo stopnjo zaznanih trenj, zlasti ko gre za proaktivno zagovorništvo trajnostnih politik ob hkratni zaščiti tradicionalnih interesov članstva. Pričakovanja do sindikatov glede trajnosti so visoka – posebej pri sooblikovanju trajnostnih delovnih mest in skupnosti –, a informiranost o konkretnih trajnostnih aktivnostih in javno artikuliranih stališčih sindikatov ostaja zmerna do nizka, kar razkriva komunikacijsko vrzel, vendar ne nujno tudi odsotnost aktivnosti.

2. OZADJE IN CILJI RAZISKAVE

Namen raziskave je bil zagotoviti podatkovno podlago za strateško umeščanje sindikatov v proces pravičnega trajnostnega prehoda: razumeti stališča članov do okolja in osebne odgovornosti, oceniti doživljanje sindikatov kot družbenega akterja in kot nosilca neposrednih koristi za člane, prepoznati zaznana protislovja med okoljskimi cilji in varovanjem delovnih mest ter razjasniti pričakovanja do sindikatov glede njihove vloge in konkretnih aktivnosti na področju trajnosti.

Dodatno je bil cilj tudi ugotoviti, kako člani dojemajo sindikate kot družbene akterje, kakšna je njihova identifikacija in zavezanost sindikatu ter kako ocenjujejo delovanje sindikatov.

3. METODOLOŠKA POJASNILA

3.1 OKVIR IN CILJI ZBIRANJA

Raziskava je bila izvedena kot del projekta o odnosih članstva do sindikatov in trajnostnega prehoda, v organizaciji CPOČV FDV, v obdobju januar–februar 2025.

3.2 VZORČENJE

Vzorec raziskave je neverjetnostni priložnostni. V raziskavo so bili povabljeni člani sindikatov v okviru treh konfederacij (ZSSS, KSJS, Pergam). Vabilo je bilo najprej poslano vodstvom konfederacij in sodelujočim predstavnikom sindikatov iz predhodne kvalitativne študije, ti pa so ga posredovali sindikalnim zaupnikom in naprej članstvu (metoda snežene kepe).

3.3 NAČIN ZBIRANJA PODATKOV

Zbiranje je potekalo prek spleta (CAWI, samoizpolnjevanje), z uporabo orodja 1KA – EnKlikAnketa; vabilo je vsebovalo povezavo in QR-kodo do vprašalnika. Mediana trajanja izpolnjevanja je bila 8 min 55 s.

3.4 VELIKOST VZORCA IN STRUKTURA PODATKOV

Na anketo je ustrezno odgovorilo 834 od tistih, ki so prejeli vabilo in kliknili na anketo (N=1745); med njimi 700 v celoti izpolnjenih in 134 delno izpolnjenih vprašalnikov.

V sumarniku je za posamezne postavke prikazan stolpec »Št. enot« ≈ 829, z ustreznimi razlikami v »veljavnih« po postavkah; to odraža, da se veljavni N lahko razlikuje med vprašanji (zaradi manjkajočih vrednosti).
Opomba o številkah N: V prikazanih analizah dosledno navajamo »base N« pri vsaki tabeli/grafu.

3.5 OBDELAVA PODATKOV IN MANJKAJOČE VREDNOSTI

Obdelava podatkov je potekala znotraj paketa 1ka in v IBM SPSS Statistics 27.0. Pri analizi znotraj SPSS se uporabniško definirane manjkajoče vrednosti obravnavajo kot manjkajoče, pri čemer so v posamezno tabelo vključeni le primeri brez manjkajočih vrednosti v neodvisnih spremenljivkah.

3.6 ETIKA IN VAROVANJE PODATKOV

Raziskava je bila izvedena z uporabo spletnega orodja 1KA, ki zagotavlja visoke standarde varovanja osebnih podatkov in etičnega ravnanja. Zbiranje podatkov je potekalo v skladu z evropsko uredbo GDPR in slovensko zakonodajo (ZVOP-2). Vsi odgovori so bili zbrani anonimno, brez možnosti identifikacije posameznikov, osebni podatki pa so bili, kjer so bili zbrani, ločeni od vsebinskih odgovorov. 1KA omogoča popoln nadzor nad dostopom do podatkov in uporablja ustrezne tehnične ter organizacijske varnostne ukrepe. Raziskava je bila zasnovana in izvedena v skladu z načeli etičnega raziskovanja in spoštovanjem pravic udeležencev.

4. DEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI VZORCA

V nadaljevanju so predstavljene osnovne demografske značilnosti vzorca; članstvo v sindikatu, vloga v sindikatu, stopnja izobrazbe, ocenjen dhodek in regija bivanja.

Tabela 4.1: Sindikat, iz katerega prihaja respondent

Sindikat	Frekvenca	Veljavni %
1 (Zveza svobodnih sindikatov Slovenije - ZSSS (drugo))	45.0	5.0
2 (SKEI (Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije) - ZSSS)	69.0	8.0
3 (SDE (Sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenije) - ZSSS)	33.0	4.0
4 (SLGS (Sindikat lesarstva in gozdarstva Slovenije) - ZSSS)	0.0	0.0
5 (NG (Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije) - ZSSS)	1.0	0.0
6 (SDGD (Sindikat delavcev gradbene dejavnosti) - ZSSS)	2.0	0.0
7 (KŽI (Sindikat kmetijstva in živilske industrije Slovenije) - ZSSS)	1.0	0.0
8 (GLOSA (Sindikat kulture in narave Slovenije) - ZSSS)	21.0	3.0
9 (SDOS (Sindikat državnih organov Slovenije) - ZSSS)	1.0	0.0
10 (SZSSS (Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije) - ZSSS)	30.0	4.0
11 (SPGS (Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije) - ZSSS)	9.0	1.0
12 (SKNVS (Sindikat komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije) - ZSSS)	29.0	3.0
13 (GIT (Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije) - ZSSS)	2.0	0.0
14 (SDTS (Sindikat delavcev trgovine Slovenije) - ZSSS)	33.0	4.0
15 (SDPZ (Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije) - ZSSS)	7.0	1.0
16 (Sindikat Mladi plus - ZSSS)	2.0	0.0
17 (Konfederacija sindikatov javnega sektorja KSJS (drugo))	12.0	1.0
18 (SVIZ Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije - KSJS)	275.0	33.0
19 (SZSVS Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije - KSJS)	46.0	6.0
20 (SDZNS Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije - KSJS)	3.0	0.0
21 (PSS Policijski sindikat Slovenije - KSJS)	14.0	2.0
22 (SNS Sindikat novinarjev Slovenije - KSJS)	2.0	0.0
23 (Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam – PERGAM (drugo))	16.0	2.0
24 (Sindikat grafične dejavnosti Slovenije – PERGAM)	1.0	0.0
25 (Sindikat papirne dejavnosti Slovenije – PERGAM)	3.0	0.0
26 (Sindikat založniške, časopisno-informativne in knjigotrške dejavnosti Slovenije – PERGAM)	0.0	0.0
27 (Sindikat cestnega gospodarstva Slovenije – PERGAM)	3.0	0.0
28 (Visokošolski sindikat Slovenije – PERGAM)	3.0	0.0
29 (Sindikat Kliničnega centra Ljubljana – PERGAM)	0.0	0.0
30 (Sindikat Univerzitetnega kliničnega centra Maribor – PERGAM)	0.0	0.0
31 (Neodvisnost, konfederacija novih sindikatov Slovenije – KNSS)	0.0	0.0
32 (Konfederacija sindikatov 90 Slovenije – KS-90)	0.0	0.0

33 (Slovenska zveza sindikatov Alternativa – Alternativa)	0.0	0.0
34 (Zveza delavskih sindikatov Slovenije – Solidarnost)	1.0	0.0
35 (Konfederacija slovenskih sindikatov – KSS)	0.0	0.0
36 (Zveza reprezentativnih sindikatov Slovenije – ZRSS)	0.0	0.0
37 (Drugo)	15.0	2.0

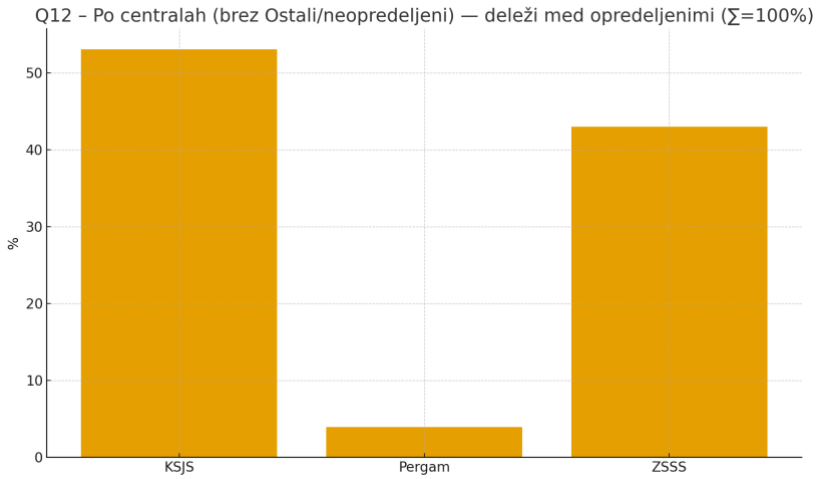
Osnova (base N): 679

Največ respondentov prihaja iz SVIZ Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije - KSJS) (33.0 %). Sledi SKEI (Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije) - ZSSS) (8.0 %).

Tabela 4.2: Porazdelitev po centralah

Centrala	Frekvenca	Veljavni %
ZSSS	285.0	20.7
KSJS	352.0	25.5
Pergam	26.0	1.9

Osnova (base N): 1378 (vsota frekvenc vseh kategorij pri Q12).

Slika 4.1: Porazdelitev članov po centralah

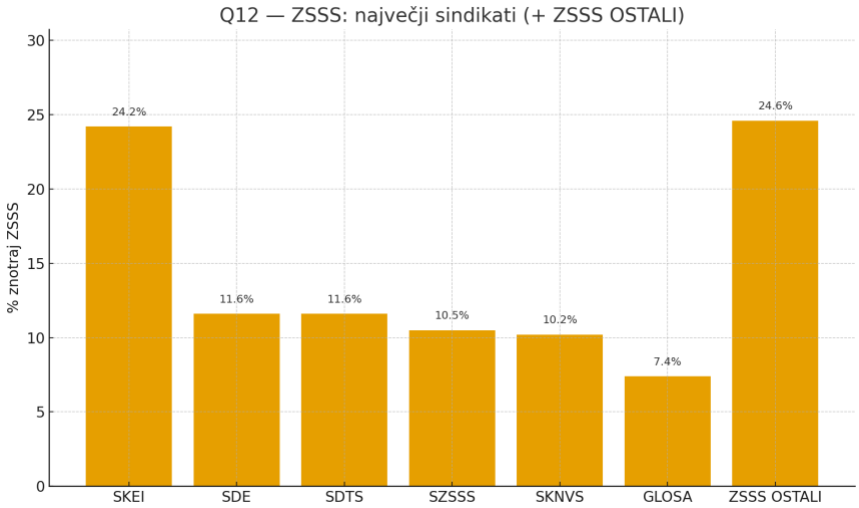
Največji delež respondentov prihaja iz KSJS (25.5 %), sledi ZSSS (20.7 %).

Tabela 4.3: Sestava respondentov v ZSSS: največji sindikati (+ ostali)

Sindikati (ZSSS)	Frekvenca	% znotraj ZSSS
SKEI (Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije	69.0	24.2
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije - ZSSS (drugo	45.0	15.8
SDE (Sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenije	33.0	11.6
SDTS (Sindikat delavcev trgovine Slovenije	33.0	11.6
SZSSS (Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije	30.0	10.5
SKNVS (Sindikat komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije	29.0	10.2
Ostali (ZSSS)	46.0	16.1

Osnova (ZSSS, N): 285

Prikaz največjih sindikatov znotraj ZSSS; deleži so izračunani znotraj ZSSS (vsota = 100%).

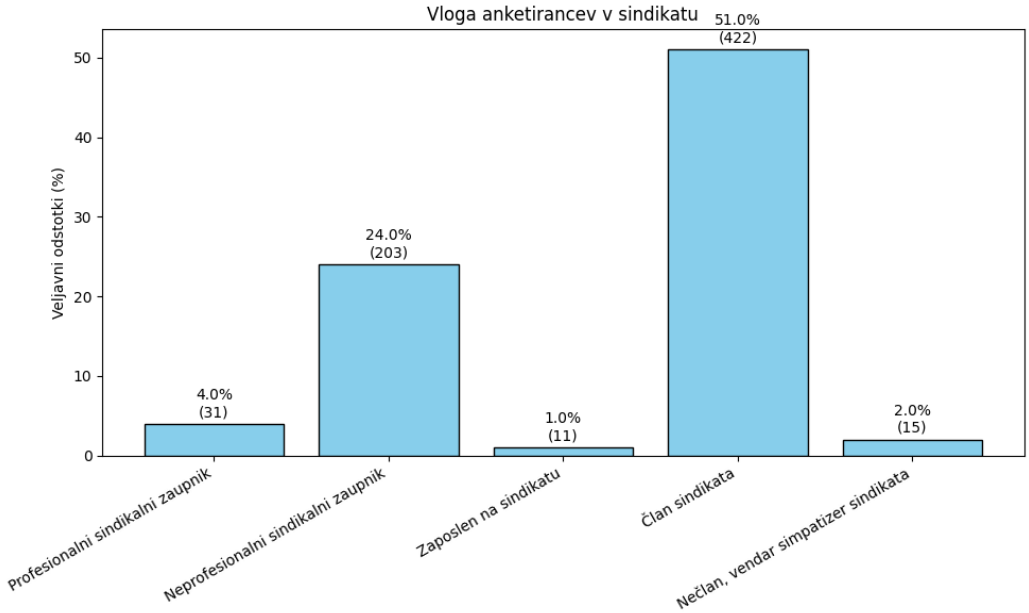
Slika 4.2: Sestava respondentov v ZSSS

Znotraj ZSSS ima največji delež v vzorcu SKEI (Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije) (24.2 %). Sledita SDE (Sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenije) in SDTS (Sindikat delavcev trgovine Slovenije) (11.6 %).

Tabela 4.4: Vloga v sindikatu

Vloga	Frekvenca	Veljavni %
1 (Profesionalni sindikalni zaupnik)	31.0	4.0
2 (Neprofesionalni sindikalni zaupnik)	203.0	24.0
3 (Zaposlen na sindikatu)	11.0	1.0
4 (Član sindikata)	422.0	51.0
5 (Nečlan, vendar simpatizer sindikata)	15.0	2.0

Osnova (base N): 682

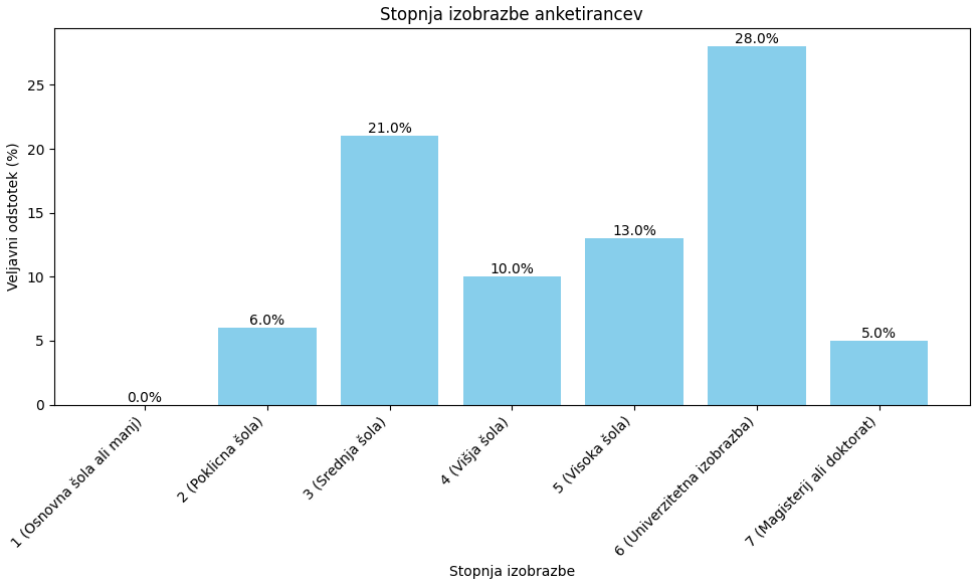
Slika 4.3: Vloga v sindikatu

Največ respondentov je članov sindikata (51.0 %). Sledijo neprofesionalni sindikalni zaupniki (24.0%).

Tabela 4.5: Stopnja izobrazbe

Kategorija	Frekvenca	Veljavni %
1 Osnovna šola ali manj	4.0	0.0
2 Poklicna šola (2 ali 3 letna strokovna šola)	47.0	6.0
3 (Štiriletna ali petletna srednja šola)	178.0	21.0
4 Višja šola	86.0	10.0
5 Visoka šola - prva stopnja	110.0	13.0
6 Univerzitetna izobrazba ali bolonjska druga stopnja (bolonjski magisterij)	234.0	28.0
7 Znanstveni magisterij ali doktorat	38.0	5.0

Osnova (base N): 697

Slika 4.4: Stopnja izobrazbe

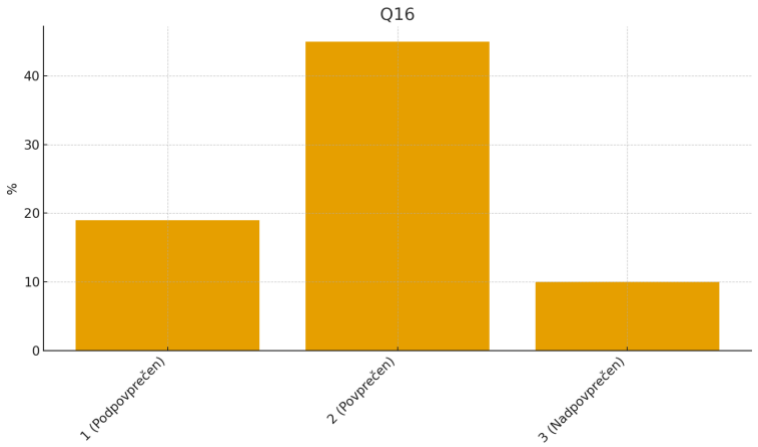
Največ anketiranih ima univerzitetno izobrazbo ali bolonjsko druga stopnjo (bolonjski magisterij) izobrazbe (28.0 %). Sledijo anketiranci s štiriletno ali petletno srednjo šolo (21.0 %).

Tabela 4.6: Ocenjen osebni dohodek

Kategorija	Frekvenca	Veljavni %
1 Podpovprečen	157.0	19.0
2 Povprečen	376.0	45.0
3 Nadpovprečen	81.0	10.0

Osnova (base N): 614

Največ anketiranih ocenjuje svoj dohodek kot povprečen (45.0 %).

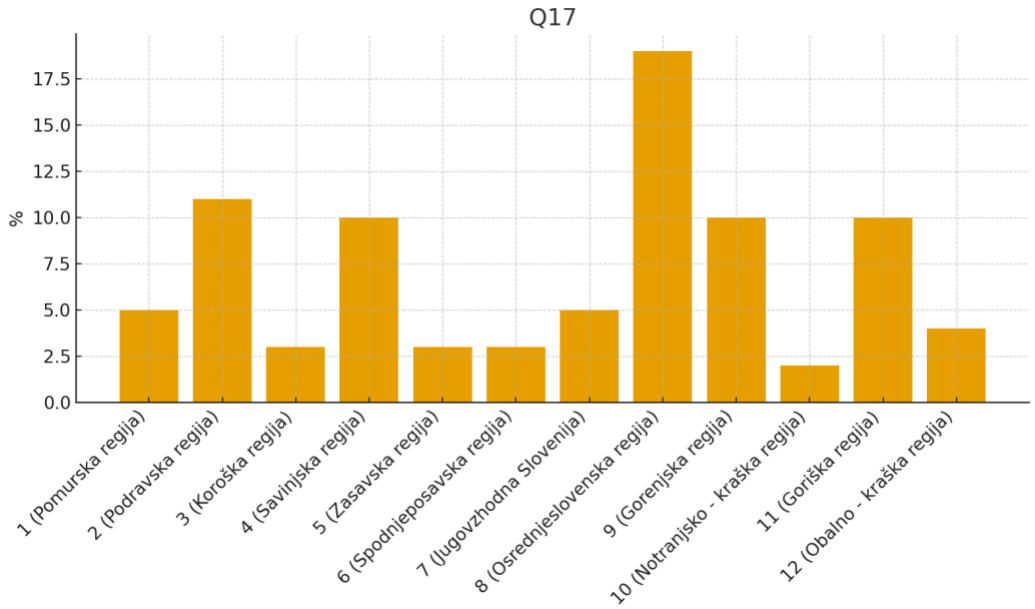

Slika 4.5: Ocenjen osebni dohodek

Tabela 4.7: Regija bivališča

Kategorija	Frekvenca	Veljavni %
1 Pomurska regija	39.0	5.0
2 Podravska regija	89.0	11.0
3 Koroška regija	27.0	3.0
4 Savinjska regija	83.0	10.0
5 Zasavska regija	25.0	3.0
6 Spodnjeposavska regija	22.0	3.0
7 Jugovzhodna Slovenija	40.0	5.0
8 Osrednjeslovenska regija	156.0	19.0
9 Gorenjska regija	81.0	10.0
10 Notranjsko - kraška regija	18.0	2.0
11 Goriška regija	80.0	10.0
12 Obalno - kraška regija	34.0	4.0

Osnova (base N): 694

Slika 4.6: Regija bivališča

Najvišji delež respondentov je iz Osrednjeslovenske regije (19.0 %). Sledi Podravska regija (11.0%).

5. REZULTATI ANALIZIRANIH SPREMENLJIVK

V naslednjih podpoglavjih predstavljamo deskriptivne analize spremenljivk, ki vključujejo različne poglede članov na sindikat. Izraženi so deleži odgovorov v dveh najvišjih kategorijah na lestvici, tj., odgovori v kategoriji 4 in 5 ("Top2Box" v %) in povprečne stopnje strinjanja s trditvami, ki merijo spremenljivke (srednje vrednosti). Strinjanje je bilo izmerjeno na lestvici od 1 do 5 (1 – sploh se ne strinjam, 5 – popolnoma se strinjam).

5.1 ODNOS ČLANOV DO SINDIKATA: VLOGA V DRUŽBI, ZADOVOLJSTVO, IDENTIFIKACIJA, ZAVEZANOST

Tabela 5.1: Vloga sindikata v družbi

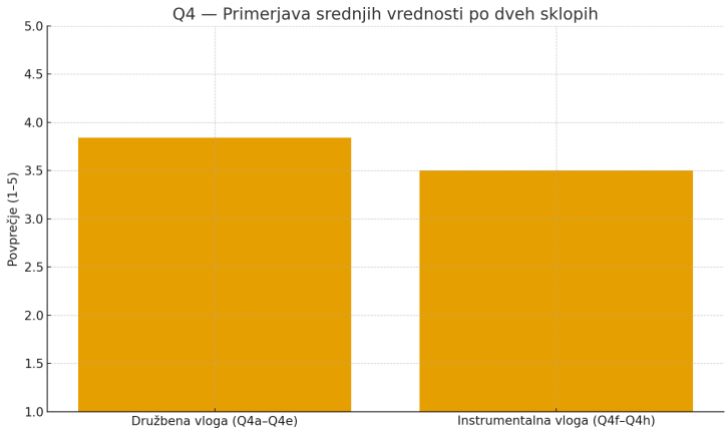
Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q4a Sindikati so pozitivna, napredna sila in akter v družbi.	805	4.00	75.5
Q4b Sindikati zagotavljajo delavskemu razredu več vpliva na to, kako potekajo stvari v družbi.	805	3.90	73.4
Q4c Sindikati pomagajo vsem delavcem, tako članom kot nečlanom sindikata.	805	3.90	74.2
Q4d Sindikati si učinkovito prizadevajo za bolj pravično družbo.	804	3.80	69.9
Q4e Sindikati s svojimi aktivnostmi naslavljajo širše družbene izzive kot je npr. trajnost.	805	3.60	54.3
Q4f Sindikati si prizadevajo predvsem za boljše plače svojih članov.	805	3.40	52.0
Q4g Sindikati za svoje člane izborijo boljše delovne pogoje na delovnem mestu.	804	3.60	61.7
Q4h Sindikati omogočijo svojim članom več možnosti odločanja o tem, kako potekajo stvari v delovnem procesu.	803	3.50	52.9

Anketiranci v raziskavi izražajo pretežno pozitivno stališče do vloge sindikatov v družbi, pri čemer se povprečne ocene gibljejo med 3.40 in 4.00. Najvišje ocenjena trditev je, da so sindikati pozitivna in napredna sila v družbi (povprečje 4.00, Top2Box 75.5 %), kar potrjuje splošno priznanje njihovega pomena. Visoko so ocenjene tudi trditve o vplivu sindikatov na delavski razred (3.90; 73.4 %) ter njihovi podpori vsem delavcem, ne glede na članstvo (3.90; 74.2 %), kar kaže na zaznavo sindikatov kot vključujočih in družbeno relevantnih akterjev. Nekoliko nižje ocene so bile podane trditvi o prizadevanju za bolj pravično družbo (3.80; 69.9 %) ter o naslavljanju širših družbenih izzivov, kot je trajnost (3.60; 54.3 %), kar nakazuje, da anketiranci sindikate v manjši meri povezujejo z delovanjem na sistemski ravni.

Najnižje ocene so bile podane trditvam, ki se nanašajo na instrumentalno vlogo sindikata oz. neposredne koristi za člane, kot so boljše plače (3.40; 52.0 %) in večja vključenost v odločanje na delovnem mestu (3.50; 52.9 %), kar lahko pomeni dvoje: da sindikati v očeh anketirancev morda niso dovolj učinkoviti pri teh vidikih ali pa da anketiranci vidijo vlogo sindikatov širše kot zgoj skrb za interese članstva.

Skupni vtis je, da člani sindikat vidijo kot družbeno odgovornega akterja, ki lahko sooblikuje širše norme in usmeritve, pri čemer instrumentalno funkcijo še vedno razumejo kot pomembno.

Spodaj je prikazana še grafična primerjava povprečij med družbeno in instrumentalno vlogo sindikata. Prikazana so tehtana povprečja: Družbena vloga = 3.84, Instrumentalna vloga = 3.50 (lestvica 1–5).

Slika 5.1: Vloga sindikata

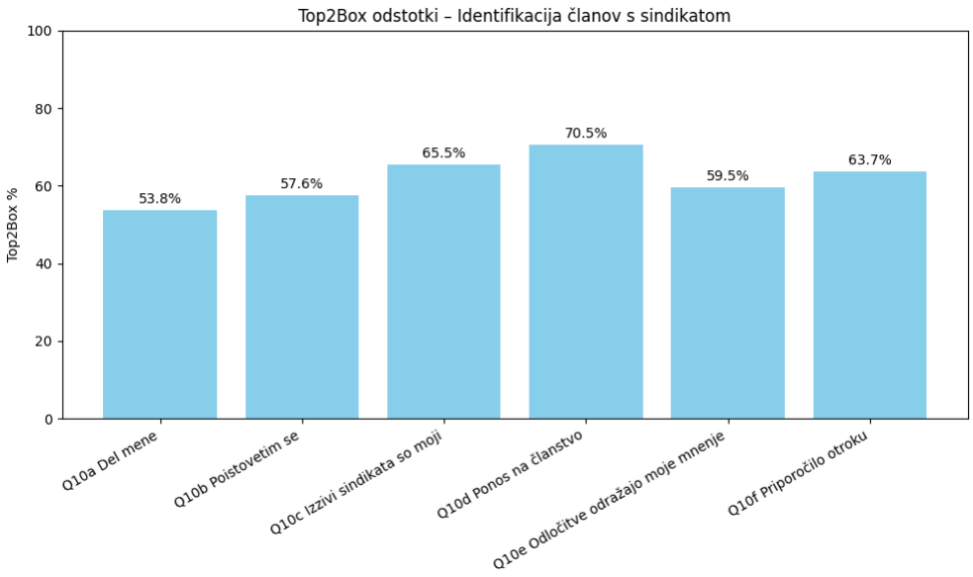
Družbena vloga torej nosi močno načelno podporo – člani vidijo sindikate kot nosilce širših vrednot (pravičnost, zaščita javnega dobrega). Ta podpora je stabilna in visoka pri vseh trditvah (Q4a–Q4e ≈ 3,6–4,0).

Instrumentalna vloga ima nekoliko nižje srednje vrednosti (Q4f–Q4h ≈ 3,4–3,6). To nakazuje pragmatičen pogled: operativna orodja, izvedbene prakse in konkretni mehanizmi podpirajo družbeno vlogo. To kaže na pričakovanja o sindikatu kot družbenemu akterju in ne le zastopniku ozkih interesov svojih članov.

Rezultati glede identifikacije kažejo, da se člani sindikata v zmerni meri identificirajo z organizacijo, pri čemer se deleži Top2Box gibljejo med 53.8 % in 70.5 %.

Tabela 5.2: Identifikacija članov s sindikatom

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q10a Imam občutek da je sindikat katerega član sem, del mene.	706	3.50	53.8
Q10b Zlahka se poistovetim s sindikatom, katerega član sem.	706	3.50	57.6
Q10c Lahko rečem, da so problemi in izzivi sindikata, katerega član sem, tudi moji problemi in izzivi.	705	3.70	65.5
Q10d Ponosen sem, da sem član sindikata.	706	3.90	70.5
Q10e Odločitve sindikata katerega član sem večinoma odražajo tudi moje mnenje.	706	3.60	59.5
Q10f Tudi svojemu otroku bi priporočil članstvo v sindikatu, katerega član sem.	703	3.70	63.7

Slika 5.2: Identifikacija s sindikatom

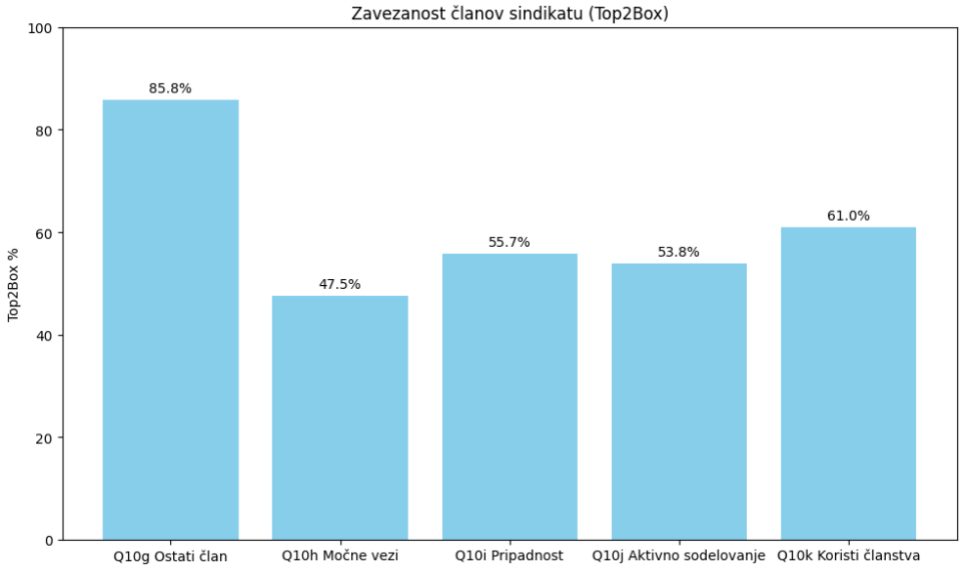
Najvišji delež (70.5 %) je pri trditvi *»Ponos na članstvo«*, kar kaže na močan občutek pripadnosti in pozitivno vrednotenje članstva. Sledi trditev *»Izzivi sindikata so tudi moji«* (65.5 %), kar nakazuje na solidarnost in osebno vpletenost v sindikalno delovanje.

Trditvi *»Priporočilo otroku«* (63.7 %) in *»Odločitve sindikata odražajo moje mnenje«* (59.5 %) kažeta na zaupanje v sindikat in zaznavo usklajenosti vrednot. Nižji delež je pri trditvi *»Poistovetim se s sindikatom«* (57.6 %) in *»Sindikat je del mene«* (53.8 %), kar pomeni, da globlja osebna identifikacija ni prisotna pri večini članov.

Skupno gledano podatki kažejo, da člani sindikata izražajo pozitivno identifikacijo, zlasti na ravni ponosa in podpore, medtem ko je čustvena povezanost nekoliko manj izražena. To odpira možnosti za krepitev občutka skupnosti in osebne povezanosti s sindikatom.

Tabela 5.3: Zavezanost članstva

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q10g Še naprej nameravam ostati član sindikata.	704	4.20	85.8
Q10h S sindikatom me vežejo močne vezi, ki bi jih sam težko prekinil.	706	3.40	47.5
Q10i Čutim močno pripadnost sindikatu.	705	3.60	55.7
Q10j Če bi me prosili, bi bil pripravljen še bolj aktivno sodelovati v delovanju sindikata.	704	3.50	53.8
Q10k Osebno vidim koristi od svojega članstva v sindikatu.	706	3.60	61.0

Slika 5.3: Zavezanost članov sindikatu

Rezultati kažejo, da je zavezanost članov sindikatu razmeroma visoka, vendar ne enakomerno razporejena med vse vidike. Najvišji delež Top2Box (85.8 %) je pri trditvi »Še naprej nameravam ostati član sindikata«, kar kaže na močno lojalnost in stabilnost članstva. To pomeni, da večina članov ne razmišlja o izstopu in vidi članstvo kot trajno odločitev.

Trditev »Osebno vidim koristi od svojega članstva« dosega 61.0 %, kar potrjuje, da večina članov zaznava osebne koristi, čeprav obstaja prostor za izboljšanje.

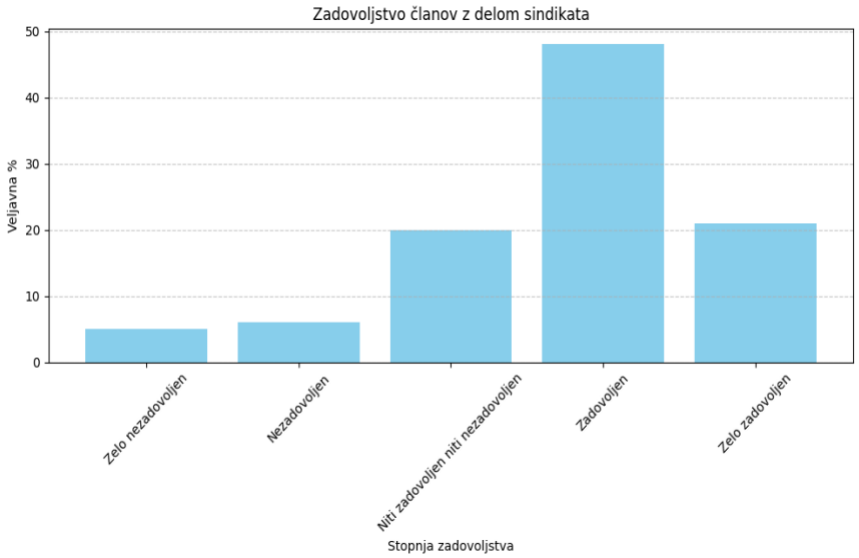
Trditvi »Čutim močno pripadnost sindikatu« (55.7 %) in »Če bi me prosili, bi bil pripravljen aktivno sodelovati« (53.8 %) kažeta na zmerno stopnjo vključenosti in pripadnosti, kar pomeni, da je več kot polovica članov odprta za večjo participacijo, vendar motivacija ni zelo visoka.

Najnižji delež (47.5 %) je pri trditvi »S sindikatom me vežejo močne vezi, ki bi jih sam težko prekinil«, kar nakazuje, da čustvena vezanost na sindikat ni močno izražena. To pomeni, da je identifikacija s sindikatom bolj racionalna kot emocionalna.

Skupno gledano podatki kažejo, da člani sindikata izražajo visoko stopnjo lojalnosti in zaznavanja koristi, medtem ko je čustvena zavezanost in aktivna vključenost nekoliko manj izražena. To odpira možnosti za krepitev občutka povezanosti in večjo motivacijo za sodelovanje.

Tabela 5.4: Zadovoljstvo z delom sindikata

Kategorija	Frekvenca	Veljavni %
1 Zelo nezadovoljen	36	5
2 Nezadovoljen	39	6
3 Niti nezadovoljen, niti zadovoljen	145	20
4 Zadovoljen	341	48
5 Zelo zadovoljen	147	21

Slika 5.4: Zadovoljstvo z delom sindikata

Največ članov je z delom sindikata zadovoljnih: Skoraj polovica vprašanih (48 %) je odgovorila, da so zadovoljni, kar predstavlja največjo posamezno skupino.

Zelo zadovoljnih je 21 %, kar pomeni, da je skupaj kar 69 % članov (Top2Box) izrazilo pozitivno oceno (zadovoljni ali zelo zadovoljni).

Nevtralnih odgovorov (niti zadovoljni niti nezadovoljni) je bilo 20 %, kar kaže na določeno mero zadržanosti ali neodločnosti.

Negativno oceno (nezadovoljni ali zelo nezadovoljni) je podalo le 11 % članov. Rezultati kažejo na relativno visoko raven zadovoljstva anketiranih članov z delom sindikata. Delež zadovoljnih in zelo zadovoljnih (69 %) presega delež nezadovoljnih (11 %), kar nakazuje na pozitivno percepcijo delovanja sindikata med člani. Kljub temu pa 20 % nevtralnih odgovorov odpira prostor za izboljšave pri delovanju sindikata.

5.2 TRAJNOST IN SINDIKAT

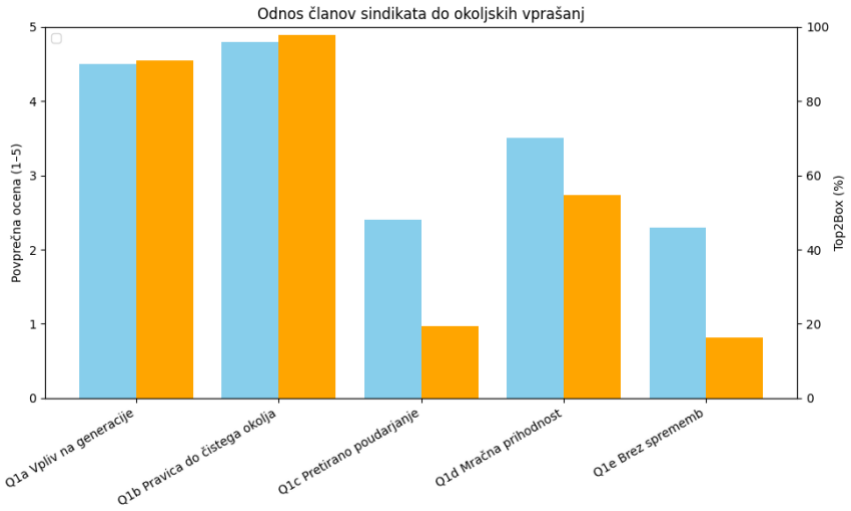
V tem delu so predstavljeni rezultati osrednjega dela raziskave, kjer smo preverjali trajnostne vidike članstva in sindikata.

5.2.1 TRAJNOSTNA USMERJENOST ČLANOV

Najprej so predstavljeni trajnostna usmerjenost članov; njihov odnos do vprašanj, povezanih z naravnim okoljem, njihova osebna odgovornost in zaskrbljenost glede okolijskih problemov.

Tabela 5.5: Odnos članstva do problemov naravnega okolja

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q1a Okoljski problemi močno vplivajo na sedanje in prihodnje generacije.	824	4.50	90.9
Q1b Čisto okolje je skupna pravica vseh ljudi na planetu.	824	4.80	97.8
Q1c Okoljske probleme in izzive se v družbi pretirano poudarja.	825	2.40	19.3
Q1d Zaradi okoljskih problemov se zdi prihodnost sveta mračna in brezupna.	825	3.50	54.8
Q1e Okoljske probleme in izzive je mogoče rešiti brez velikih sprememb v našem sedanjem načinu življenja.	826	2.30	16.3

Slika 5.5: Odnos članov do problemov naravnega okolja

Rezultati kažejo na visoko okoljsko ozaveščenost med člani sindikatov. Najvišje ocenjeni trditvi sta *»Okoljski problemi močno vplivajo na sedanje in prihodnje generacije«* (M = 4.50; Top2Box = 90.9 %) in *»Čisto okolje je skupna pravica vseh ljudi na planetu«* (M = 4.80; Top2Box = 97.8 %), kar kaže na močno normativno in generacijsko zavedanje.

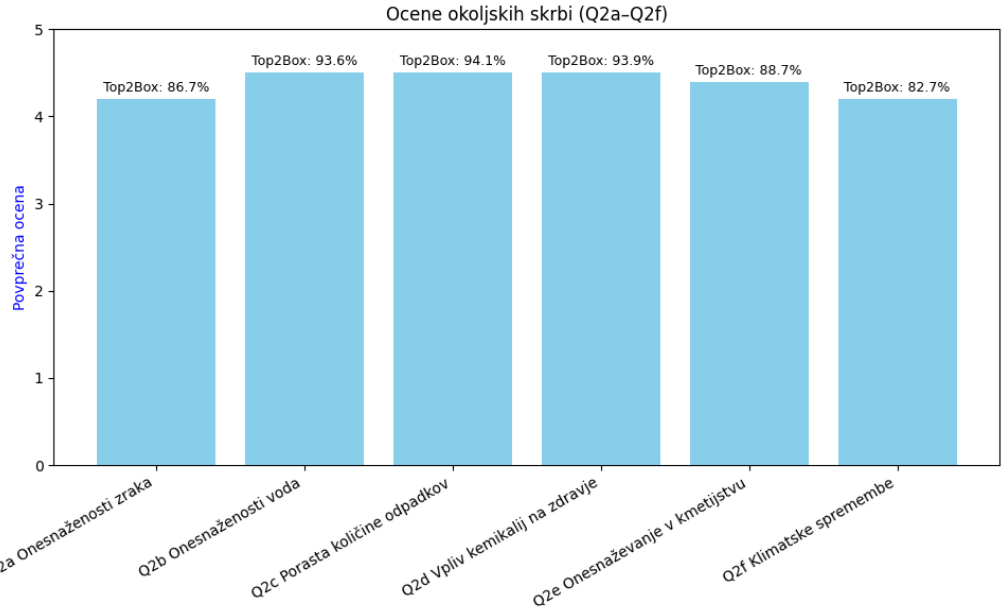
Nasprotno pa trditvi *»Okoljske probleme se pretirano poudarja«* (M = 2.40; Top2Box = 19.3 %) in *»Te probleme je mogoče rešiti brez sprememb v načinu življenja«* (M = 2.30; Top2Box = 16.3 %) dosegata najnižje vrednosti, kar pomeni, da večina članov ne zmanjšuje pomena okoljskih izzivov in se zaveda potrebe po spremembah.

Trditev *»Zaradi okoljskih problemov se zdi prihodnost sveta mračna in brezupna«* (M = 3.50; Top2Box = 54.8 %) kaže na zmerno stopnjo zaskrbljenosti, vendar ne fatalističen pogled – večina članov vidi probleme kot resne, a rešljive.

Skupno gledano rezultati kažejo, da člani sindikatov močno podpirajo okoljske vrednote, zavračajo pasivnost in verjamejo v potrebo po spremembah. To predstavlja pomembno podlago za sindikalne strategije, ki vključujejo okoljsko dimenzijo v svoje delovanje.

Tabela 5.6: Zaskrbljenost zaradi okoljskih problemov

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q2a Onesnaženosti zraka	826	4.20	86.7
Q2b Onesnaženosti voda (reke, morje, jezera, podtalnica)	825	4.50	93.6
Q2c Porasta količine odpadkov	825	4.50	94.1
Q2d Vpliva kemikalij v izdelkih za vsakdanjo uporabo na zdravje ljudi	824	4.50	93.9
Q2e Onesnaževanja v kmetijstvu (uporaba pesticidov, umetnih gnojil)	825	4.40	88.7
Q2f Klimatskih sprememb	825	4.20	82.7

Slika 5.6: Zaskrbljenost zaradi okoljskih problemov

V grafikonu so ocene so podane na lestvici od 1 do 5, pri čemer višja vrednost pomeni večjo zaskrbljenost. Poleg povprečnih ocen so prikazani tudi deleži Top2Box (odstotek tistih, ki so podali oceno 4 ali 5).

Najvišjo zaskrbljenost izražajo anketiranci glede: porasta količine odpadkov (povprečje 4.50, Top2Box 94.1 %), onesnaženosti voda (4.50, 93.6 %), vpliva kemikalij v izdelkih (4.50, 93.9 %).

Onesnaženost zraka in klimatske spremembe sta prav tako visoko ocenjeni (4.20), vendar z nekoliko nižjim deležem Top2Box (86.7 % in 82.7 %).

Onesnaževanje v kmetijstvu (pesticidi, umetna gnojila) je ocenjena z 4.40 in Top2Box 88.7 %, kar kaže na visoko stopnjo zavedanja o vplivu kmetijskih praks na okolje.

Rezultati kažejo, da so anketiranci zelo zaskrbljeni glede okoljskih vprašanj, zlasti tistih, ki neposredno vplivajo na zdravje ljudi in kakovost naravnih virov. Visoke povprečne ocene in izjemno visoki deleži Top2Box nakazujejo na močno okoljsko ozaveščenost med sodelujočimi.

Tabela 5.7: Osebna odgovornost

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q3a Skrb za okolje je zame velika moralna obveza.	817	4.20	86.5
Q3b Pripravljen sem vložiti dodaten napor, da bi se izognil vedenju, ki škoduje okolju.	817	4.20	86.7
Q3c Vedno imam slabo vest, če ne ravnam okolju prijazno.	816	4.20	83.1

Pri strinjanju z izjavami o pripravljenosti respondentov za prispevanje k reševanju okoljskih problemov so vse tri trditve (Q3a–Q3c) ocenjene z enakim povprečjem (4.20), kar kaže na visoko stopnjo soglasja glede pomena osebne odgovornosti.

Najvišji delež respondetov, ki se bolj strinjajo (86.7 %) je pri trditvi *»Pripravljen sem vložiti dodaten napor…«*, kar kaže na visoko pripravljenost za aktivno okoljsko ravnanje.

Trditev *»Skrb za okolje je zame velika moralna obveza«* ima skoraj enak delež (86.5 %), kar potrjuje močno notranjo motivacijo.

Trditev *»Vedno imam slabo vest, če ne ravnam okolju prijazno«* ima nekoliko nižji delež strinjanja 4 ali 5 (83.1 %), kar lahko nakazuje, da moralna refleksija ni vedno prisotna, čeprav je vrednot še vedno visoka.

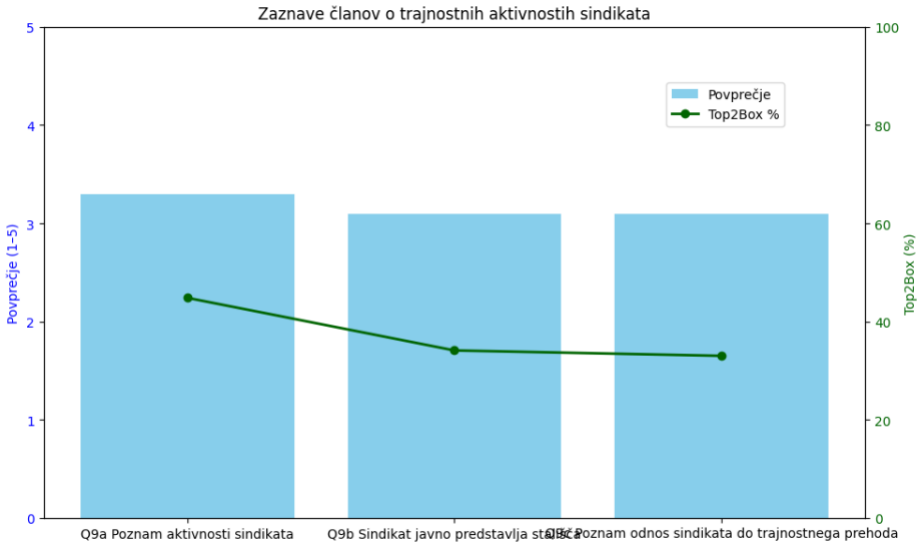
Rezultati torej kažejo, da anketiranci izražajo visoko stopnjo osebne odgovornosti za okolje, tako na ravni vrednot kot vedenja. To je pomemben pokazatelj za oblikovanje okoljskih politik in komunikacijskih strategij, ki temeljijo na aktivni vlogi posameznika.

5.2.2 ZAZNAVE ČLANSTVA O TRAJNOSTNIH AKTIVNOSTIH SINDIKATA

Kar zadeva zaznane trajnostne aktivnosti sindikatov med respondenti, rezultati kažejo na zmerno, deloma šibko informiranost članstva o trajnostnih aktivnostih in stališčih sindikata.

Tabela 5.8: Zaznave članstva o trajnostnih aktivnostih sindikata

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q9a Dobro poznam aktivnosti svojega sindikata v zvezi s trajnostnim prehodom (npr. podpora podnebnim stavkam, izobraževalni dogodki, članki itd.).	716	3.30	44.8
Q9b Moj sindikat javno predstavlja svoja stališča do vprašanj, kot so npr. podnebne spremembe in pravičen trajnostni prehod (objavljene na spletni strani, v sporočilih za javnost, programskih dokumentih, manifestih itd).	716	3.10	34.1
Q9c Dobro poznam odnos svojega sindikata do problematike trajnostnega in pravičnega prehoda.	716	3.10	33.0

Slika 5.7: Poznavanje trajnostnih aktivnosti sindikata

Najvišje ocenjena trditev je *»Dobro poznam aktivnosti svojega sindikata v zvezi s trajnostnim prehodom«* (M = 3.30; Top2Box = 44.8 %), kar pomeni, da manj kot polovica članov poroča o jasnem poznavanju teh aktivnosti. Večina je bodisi nevtralna bodisi ne prepoznava konkretnih ukrepov.

Trditvi *»Moj sindikat javno predstavlja svoja stališča do vprašanj, kot so podnebne spremembe«* (M = 3.10; Top2Box = 34.1 %) in *»Dobro poznam odnos svojega sindikata do problematike trajnostnega prehoda«* (M = 3.10; Top2Box = 33.0 %) kažeta na nizko prepoznavnost javne komunikacije in institucionalnih stališč. Člani niso prepričani, kakšna je pozicija sindikata glede trajnostnih vprašanj ali pa teh stališč ne zaznajo kot konsistentnih in dovolj artikuliranih.

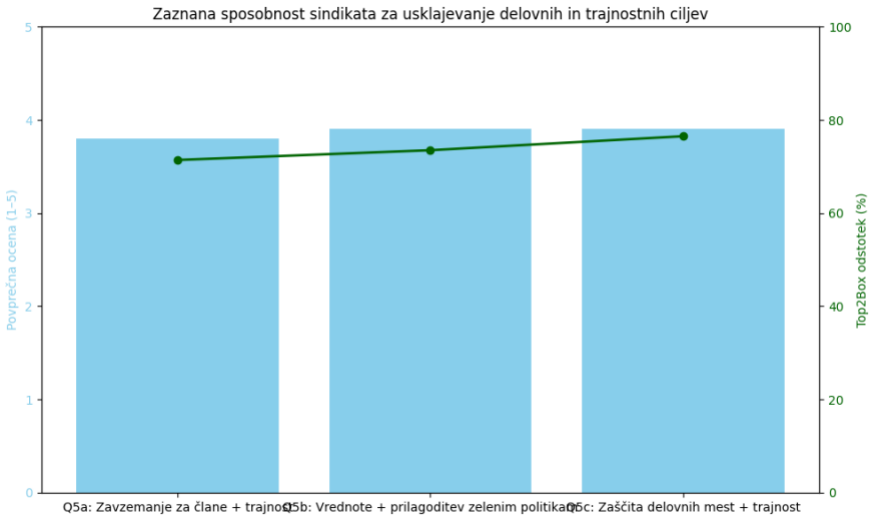
Grafikon v sliki 5.7 prikazuje razkorak med zmernimi povprečnimi ocenami in nizkimi deleži ocen 4-5, kar nakazuje, da trajnostne aktivnosti sindikatov niso dovolj vidne ali prepoznavne med članstvom. To ne pomeni nujno, da aktivnosti ne obstajajo, temveč da njihova komunikacija in dostopnost članom ni zadostna.

Skupno gledano rezultati ne kažejo nujno na odsotnost aktivnosti, temveč na omejeno vidnost in prepoznavnost – tako v zunanji javnosti kot v notranji komunikaciji do članstva. To odpira prostor za izboljšave na področju komunikacije, transparentnosti in vključevanja članov v trajnostne pobude sindikata.

5.2.3 OCENA SPOSOBNOSTI SINDIKATA PRI URAVNAVANJU PRIORITET IN ZAZNAVA TENZIJ "OKOLJE-DELO" PRI DELOVANJU SINDIKATA

Tabela 5.9: Zaznana sposobnost uravnavanja prioritet pri sindikatu

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q5a Sindikat se lahko odločno zavzema za delovna mesta in dobrobit svojih članov in obenem spodbuja trajnostni prehod.	793	3.80	71.4
Q5b Sindikat lahko vztraja na svojih temeljnih vrednotah in se hkrati prilagodi zahtevam po zelenih politikah na trgu dela.	790	3.90	73.5
Q5c Sindikat se lahko osredotoči na zaščito delovnih mest članov in hkrati podpira trajnostni prehod.	791	3.90	76.5

Slika 5.8: Zaznana sposobnost uravnavanja prioritet pri sindikatu

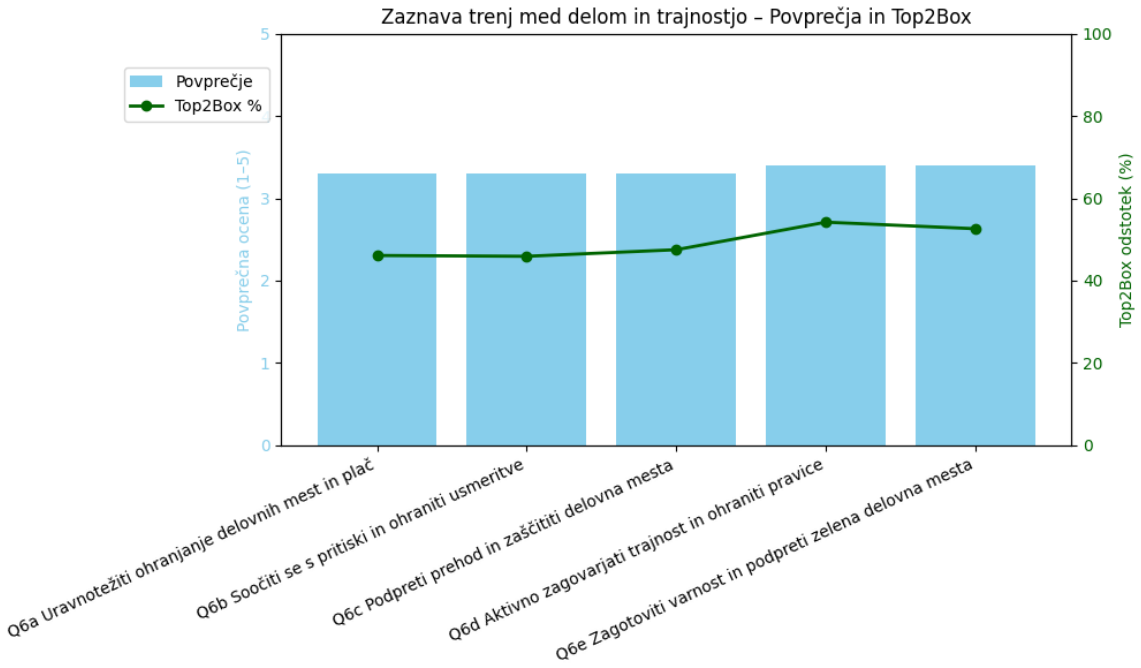
Rezultati kažejo, da člani sindikata večinoma verjamejo v združljivost zaščite delovnih mest in trajnostnega prehoda. Vse tri trditve so ocenjene visoko – povprečja se gibljejo med 3.80 in 3.90, deleži ocen 4-5 pa med 71.4 % in 76.5 %.

Najvišji delež (76.5 %) je pri trditvi *»Sindikat se lahko osredotoči na zaščito delovnih mest članov in hkrati podpira trajnostni prehod«*, kar kaže na močno zaupanje v sposobnost sindikata za uravnoteženo delovanje. Tudi trditvi o prilagodljivosti sindikata zelenim politikam (73.5 %) in o zavzemanju za dobrobit članov ob hkratni podpori trajnosti (71.4 %) potrjujeta, da večina članov ne vidi konflikta med socialnimi in okoljskimi cilji. Člani torej podpirajo idejo prilagodljivosti: jedrne sindikalne vrednote (npr. varnost, dostojno delo, pravičnost) po njihovem niso v nasprotju z zahtevami zelenega prehoda.

Skupno gledano rezultati torej kažejo na zaznavo sposobnosti paradoksnega mišljenja – člani verjamejo, da sindikat lahko hkrati ohranja temeljne vrednote, ščiti zaposlitve in aktivno prispeva k trajnostnemu prehodu. To predstavlja močan mandat za sindikalne strategije, ki združujejo socialno pravičnost in okoljsko odgovornost.

Tabela 5.10: Zaznava protislovij in napetosti v delovanju sindikata

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q6a Uravnotežiti ohranjanje delovnih mest in plač za člane sindikata na eni strani inpotrebo po spopadanju s podnebnimi spremembami na drugi.	744	3.30	46.1
Q6b Soočiti se s pritiski po trajnostnem prehodu in hkrati ohraniti obstoječe sindikalne usmeritve.	741	3.30	45.9
Q6c Podpreti trajnostni prehod na eni strani in se zavzeti za varnost delovnih mest članov sindikata na drugi strani.	741	3.30	47.5
Q6d Sprejeti aktivno vlogo pri zagovarjanju trajnostnih politik vendar ohranjati tradicionalni boj za pravice delavcev (npr. boj za višje plače, varnost zaposlitve, dobre delovne pogoje,...)	740	3.40	54.2
Q6e Zagotaviti varnost obstoječih delovnih mest članov sindikata, hkrati pa podpreti zeleni prehod in zelena delovna mesta.	741	3.40	52.6

Slika 5.9: Zaznava protislovij in napetosti v delovanju sindikata

Rezultati pri znanavi protislovij in napetosti kažejo na zmerno zaznano napetost v nizu tipičnih situacij, v katerih sindikati usklajujejo zaščito delovnih mest in zahteve trajnostnega prehoda. Povprečja so okoli M ≈ 3,3–3,4,

deleži visokih ocen (4–5) pa segajo od približno 46 % do 54 % - to pomeni, da precejšen del članstva trenje čuti, vendar to ni izrazito zaznano.

Najvišje zaznano trenje je pri postavki Q6d (sprejeti aktivno vlogo pri zagovarjanju trajnostnega prehoda): M = 3,4; Top2Box = 54,2 % (N = 740). Del članov meni, da že sama proaktivnost sindikata pri trajnostnem prehodu odpira konflikte interesov (npr. tempo sprememb v primerjavi z varnostjo zaposlitve).

Visoko, a nekoliko nižje, je Q6e (zagotoviti varnost obstoječih delovnih mest članov): M = 3,4; Top2Box = 52,6 % (N = 741). V očeh članstva je jedrni mandat varovanja delovnih mest točka, kjer se trenja z zahtevami prehoda najhitreje pokažejo.

Pri Q6c (podpreti prehod in se hkrati pogajati za zaščitne ukrepe) je M = 3,3; Top2Box = 47,5 % (N = 741): skoraj polovica zaznava potrebo po kompenzacijah in varovalkah, sicer trenje naraste.

Q6a (uravnotežiti ohranjanje delovnih mest/plač z zahtevami prehoda) in Q6b (soočenje s pritiski po prehodu ob hkratni zaščiti članov) sta pri M = 3,3 in Top2Box približno 46 % (N = 744/741). To potrjuje, da so operativni kompromisi stalnica – trenje je prisotno, a ne prevladujoče.

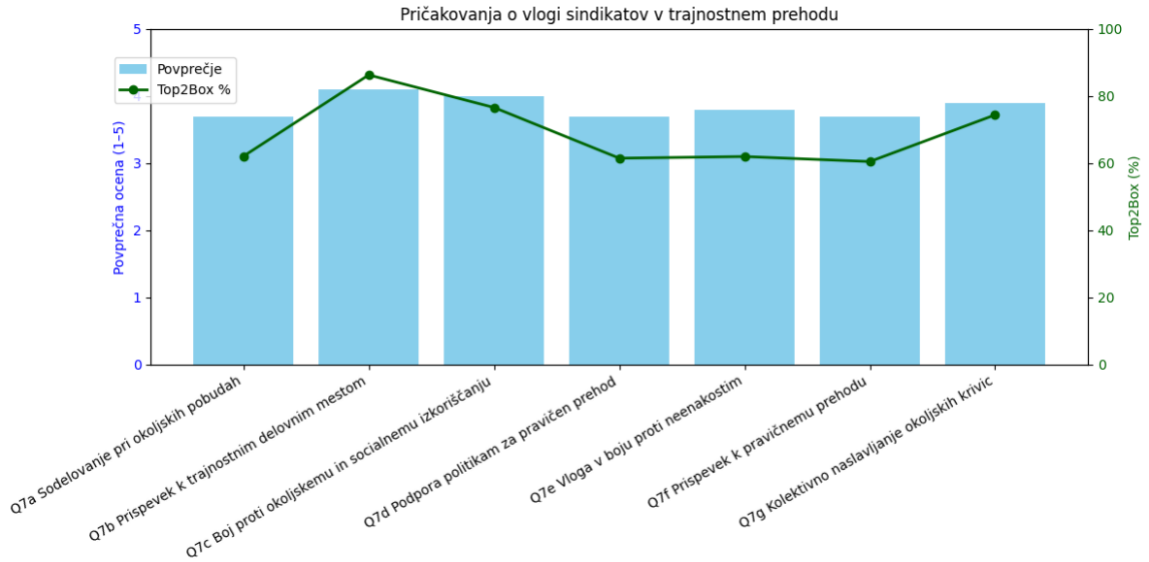
Trditve Q6a–Q6c imajo nižje deleže ocen 4-5 (≈46–47 %), kar pomeni, da večina članov trenja zaznava kot obvladljiva, ne pa kot temeljna nasprotja. To potrjuje, da člani ne vidijo izbire med delom in okoljem kot izključujočo, temveč kot področje, kjer je potrebna previdna uskladitev.

Rezultati torej ne kažejo na nasprotovanje prehodu, temveč na realno zaznavo konfliktov, ki nastajajo, ko je treba istočasno (a) biti proaktiven pri prehodu in (b) zaščititi delovna mesta. Z vidika sindikalne strategije to podpira pristop »zmanjševanja trenj«: jasni zaščitni ukrepi (preusposabljanja, prehodne sheme, dogovorjeni časovni načrti), transparentna komunikacija in pogajalsko umeščanje okoljskih zahtev.

5.2.4 PRIČAKOVANJA O VLOGI SINDIKATOV PRI TRAJNOSTNEM PREHODU

Tabela 5.11: Pričakovana vloga sindikatov v trajnostnem prehodu

Trditev	Base N	Povprečje	Top2Box %
Q7a Sindikati bi morali bolj sodelovati pri dejavnostih in pobudah za reševanje degradacije okolja in podnebne nepravičnosti.	718	3.70	62.1
Q7b Pomembno je, da sindikati prispevajo k oblikovanju trajnostnih delovnih mest in skupnosti.	716	4.10	86.3
Q7c Sindikati bi si morali bolj prizadevati za boj proti okoljskemu in socialnemu izkoriščanju.	717	4.00	76.6
Q7d V prihodnosti bi morali sindikati dejavno podpirati politike in pobude za pravičen trajnostni prehod.	715	3.70	61.5
Q7e Sindikati bi morali imeti ključno vlogo v boju proti okoljskim in socialnim neenakostim.	718	3.80	62.0
Q7f Od sindikatov se pričakuje, da bodo aktivno prispevali k pravičnemu trajnostnemu prehodu.	717	3.70	60.5
Q7g Sindikati bi morali biti motivirani, da s kolektivnim delovanjem naslavljajo okoljske in družbene krivice.	716	3.90	74.4

Slika 5.10: Pričakovana vloga sindikatov v trajnostnem prehodu

Respondenti imajo pričakovanja o razširjeni in bolj strateški vlogi sindikatov v trajnostnih vprašanjih. Povprečja so visoka (večinoma $M \geq 3{,}7$), Ocene 4-5 pa je izbralo več kot 60 % anketiranih, pri nekaterih trditvah tudi 75 %, kar pomeni jasen mandat sindikatom za »sooblikovanje« trajnostnega prehoda.

Najvišje se uvrsti Q7b (prispevek k oblikovanju politik/okvirov): M = 4,1; T2B = 86,3 % (N = 716). Člani sindikatom priznavajo in pričakujejo vlogo sooblikovanja javnih politik.

Q7c (močneje si prizadevati za boj proti okoljskim problemom) ima srednjo vrednost 4,0; T2B = 76,6 % (N = 717), Q7g (motivirati z vključevanjem okoljskih/klimatskih vidikov v kolektivne prakse) M = 3,9; T2B = 74,4 % (N = 716). To nakazuje podporo programskemu in kolektivno-pogajalskemu vključevanju okoljskih tem – od načel do zavezujočih praks.

Na operativnem spektru (sodelovanje pri dejavnostih, podpora prihodnjim ukrepom, vloga v boju proti okoljskim problemom, aktivna prisotnost) so trditve Q7a/Q7d/Q7e/Q7f na M ≈ 3,7–3,8 in T2B ≈ 60–62 %. Tu večina članov pričakuje konkretne korake (partnerstva, akcijski programi, komunikacija) s strani sindikatov, čeprav so tu pričakovanja nekoliko nižja kot pri sistemskem sooblikovanju (Q7b).

Člani imajo torej relativno visoka pričakovanja za sindikate kot partnerje pri oblikovanju pravil igre v trajnostnem prehodu in hkrati pričakujejo vidne, operativne aktivnosti. V kombinaciji z ugotovitvami glede zaznanih prostislovij to nakazuje strategijo »proaktivno + zaščitno«: sindikati naj vstopajo v oblikovanje prehoda, vendar ob jasnih socialnih varovalkah (preusposabljanja, varnost delovnih mest, prehodne sheme), ki ohranjajo legitimnost in podporo članstva.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Raziskava kaže konsistenten vzorec: članstvo je visoko normativno naravnano do trajnostnih vprašanj, sindikate vidi kot pomembne družbene akterje in od njih pričakuje vidne prispevke k pravičnemu prehodu. Vrednotni konsenz je izrazit, vendar percepcija konkretnih, prepoznavnih aktivnosti in komunikacije o njih zaostaja, zato nastaja zaznana vrzel med pričakovanji in vidnostjo izvedbe. To pomeni, da legitimnost za proaktivno delovanje močna, a jo je treba prevesti v bolj razvidne prakse, ki obenem zmanjšujejo doživeto trenje med delom in naravnim okoljem (job vs. environment).

Primerjalni pogled dveh razsežnosti vloge sindikatov potrjuje to sliko. Družbena vloga (npr. prispevek k pravičnejši družbi, vpliv na položaj delavskega razreda) je ocenjena višje kot instrumentalna vloga (ožje, neposredne koristi članom), s tehtanima povprečjema 3,84 proti 3,50 (1–5). Najvišje je prepoznana ideja sindikatov kot pozitivne in napredne sile, nekoliko nižje pa neposredne koristi, kot so boljše plače ali več soodločanja na delovnem mestu. To kaže na široko legitimnost sindikatov kot družbenih akterjev in nekoliko bolj trezen, pragmatičen pogled na njihovo operativno moč v neposrednem okolju dela.

Identifikacija in zavezanost sta relativno visoki, a razplasteni. Afektivno jedro predstavlja ponos »biti član« (najvišji delež v zgornjih dveh kategorijah ocen), medtem ko sta globlja osebna identifikacija in občutek »sindikat je del mene« šibkejša. To potrjuje, da je čustvena pripadnost prisotna, a ni univerzalna; prav tu je prostor za utrjevanje bližine med organizacijo in člani.

Zadovoljstvo z delom sindikata je visoko, vendar delež nevtralnih ocen ostaja opazen, kar odraža delno zadržanost in s tem povezan potencial za izboljšanje izkušnje članov. V središču izboljšav je premostitev razkoraka med pričakovano in doživeto vidnostjo sindikalnih aktivnosti, zlasti na trajnostnem področju.

Pri uravnotežanju prioritet večina članov verjame v združljivost socialnih in okoljskih ciljev (vse tri trditve o »paradoksnem« usklajevanju so visoko ocenjene), hkrati pa zaznavajo zmerno trenje v tipičnih situacijah, kjer se srečujejo zaščita delovnih mest, tempo prehoda in pričakovanja do sindikatov. Najvišje trenje je pri proaktivnem zagovorništvu zelenih politik, tik za tem pri zagotavljanju varnosti obstoječih delovnih mest ob hkratni podpori zelenemu

prehodu. To natančno kaže, kje je treba okrepiti socialne varovalke in komunikacijo o njih.

Nenazadnje, pričakovanja do sindikatov v trajnostnem prehodu so visoka, medtem ko je poznavanje konkretnih trajnostnih aktivnosti zmerno in zato pogosto ne doseže ravni, ki jo implicirajo vrednote in pričakovanja članstva. To je pomembna ugotovitev, ki zahteva sistematično, dvosmerno komunikacijo o ciljih, procesih in rezultatih ter več možnosti za vključevanje članov.

Nekaj priporočil za ravnanje sindikatov na podlagi rezultatov:

- **Okrepiti komunikacijo** o trajnostnih aktivnostih sindikata – tako znotraj članstva kot v javnosti. Smiselna je sistematično in redno komuniciranje trajnostnih aktivnosti ter stališč (»kaj delamo, zakaj in s kom«), ločeno za notranjo in zunanjo javnost.
- **Povečati vidnost in dostopnost informacij** o stališčih in vlogi sindikata glede trajnostnega prehoda. Okrepiti prepoznavnost vloge sindikata pri oblikovanju »pravičnega prehoda«: npr. s konkretnimi mehanizmi, ki se jih dosledno umešča v pogajalske procese.
- **Spodbujati afektivno identifikacijo** članov s sindikatom z vključujočimi praksami in poudarjanjem skupnih vrednot. Npr., graditi na obstoječem ponosu z vidnimi zgodbami o uspehih, priznanji članom in transparentnim pojasnjevanjem odločitev, da se občutek »moj sindikat« okrepi tudi pri tistih z nižjo čustveno vezanostjo.
- **Razviti programe za aktivno participacijo članov**, zlasti tistih, ki izražajo pripravljenost za večje vključevanje tudi kar zadeva trajnostna vprašanja. Npr. mikro-aktivnosti, tematske skupine, lokalne pobude ipd., posebej za člane, ki izražajo pripravljenost na večjo angažiranost.
- **Krepiti vlogo sindikatov kot sogovornikov v oblikovanju trajnostnih politik**, ob hkratnem zagotavljanju socialnih varovalk.
- **Nasloviti zaznana trenja** med okoljem in delom z jasnimi strategijami in »paketi ukrepov«: ob zagovorništvu zelenih politik vzporedno komunicirajte zaščitne instrumente (preusposabljanja, varnost zaposlitve, fazni prehodi) in primere dobre prakse iz članov/organizacij, kjer je bil prehod izveden s soglasjem.
- **Uporabiti rezultate raziskave** kot podlago za strateško načrtovanje sindikalnih aktivnosti v kontekstu trajnostnega prehoda.